महाराष्ट्र विधानपरिषद

दिवसाच्या कामकाजाचा क्रम

सोमवार, दिनांक २० मार्च, २०२३

(सकाळी १०-३० ते ११-४५ वाजेपर्यंत)

(गुरुवार, दिनांक २ मार्च, २०२३, शुक्रवार, दिनांक ३ मार्च, २०२३, बुधवार, दिनांक ८ मार्च, २०२३, शुक्रवार, दिनांक १० मार्च, २०२३, सोमवार, दिनांक १३ मार्च, २०२३, मंगळवार, दिनांक १४ मार्च, २०२३, बुधवार, दिनांक १५ मार्च, २०२३, गुरुवार, दिनांक १६ मार्च, २०२३ व शुक्रवार, दिनांक १७ मार्च, २०२३ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेला म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव) —

सर्वश्री अंबादास दानवे, एकनाथराव खडसे, सतेज उर्फ बंटी पाटील, ॲड.अनिल परब, सर्वश्री शशिकांत शिंदे, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, जयंत पाटील, विलास पोतनीस, विक्रम काळे, अभिजीत वंजारी, सचिन अहिर, अमोल मिटकरी, राजेश राठोड, नरेंद्र दराडे, सतीश चव्हाण, वजाहत मिर्झा, अनिकेत तटकरे, जयंत आसगावकर, सुधाकर अडबाले, धिरज लिंगाडे, कपिल पाटील, डॉ.प्रज्ञा सातव, **वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव — (चर्चा पुढे सुरु व मंत्र्यांचे उत्तर) —**

"राज्यातील शेतकरी प्रचंड अडचणीत आला असणे, प्रधानमंत्री कृषी सिंचन योजना (पाणलोट विकास) टप्पा-२ मध्ये केंद्र शासनाकडून राज्याला मिळालेल्या निधीमधून १ टक्काही रक्कम राज्याने खर्च केली नसल्यामुळे संपूर्ण रक्कम केंद्र सरकारला परत करण्याची नामुष्की राज्यावर आली असणे, शासकीय सेवकांच्या बदल्यांबाबतचा सुस्पष्ट कायदा असताना कृषी मंत्री यांनी वर्ग ३ कर्मचाऱ्यांच्या बदल्या संदर्भात स्वतंत्र आदेश काढणे, भरती व पदोन्नतीबाबत शासनाची मान्यता घेण्याचा तुघलकी आदेश काढला असणे, राष्ट्रीय कृषी विकास योजना, पीक विमा योजना, बाजार हस्तक्षेप योजना आणि मूल्य समर्थन योजना निधीसारख्या योजनांच्या तरतुदी सातत्याने कमी केल्या जात असल्यामुळे शेतकऱ्याच्या उत्पन्नात लक्षणीय घट होऊन त्याचा कृषी उत्पादनावरही विपरीत परिणाम होत असणे, पंतप्रधान कृषी सिंचन योजनेतून शेतकऱ्यांना तुषार आणि ठिबक सिंचनासाठी असलेले अनुदान वाटप अनेक शेतकऱ्यांना झालेले नसणे, "ग्रॉस डोमेस्टिक क्लायमेट रिस्क" या संस्थेने हवामान बदलाचा धोका असलेल्या देशातील प्रसिध्द केलेल्या १०० राज्यांच्या यादीत महाराष्ट्राचाही समावेश असणे, सदरहू धोका लक्षात घेऊन उपाययोजना सुचविण्यासाठी दोन्ही सभागृहाची एक संयुक्त समिती गठीत करण्याची आवश्यकता, महागाईचा सर्वाधिक फटका शेतकऱ्यांना बसला असून शेतीमालाचे दर घसरले असणे, खते, कीटकनाशके, तणनाशके, बियाणे यांच्या दरात सातत्याने वाढ होत असल्याने शेतकरी

अग्रिम प्रत

मेटाकुटीला आला असणे, ज्वारीवर मावा तसेच तुडतुडे (डेल्फसीड) रोगाचा प्रादुर्भाव झाला असणे, तृणधान्याच्या प्रक्रिया उद्योगांना चालना देण्यासाठी धडक कार्यक्रम राबवून ठोस तरतूद करण्याची आवश्यकता, केंद्र, राज्याकडून सोयाबीन, कापूस, कांदा, द्राक्ष, हरभरा उत्पादकांची फसवणूक झाल्यामुळे शेतकरी रस्त्यावर आला असणे, सदरहू शेतकऱ्यांना दिलासा देण्याऐवजी सरकारकडून शेतकऱ्यांवर लाठीचार्ज करण्यात आला असणे, छत्रपती शिवाजी महाराज शेतकरी सन्मान योजनेत पात्र ठरुनही अद्याप हजारो शेतकरी लाभापासून वंचित राहिले असणे, सरकारच्या निष्क्रियतेमुळे पीक कर्ज देण्यासाठी बँक जाणीवपुर्वक विलंब करीत असून सिबील सक्ती अद्याप कायम असणे, प्रोत्साहन अनुदान योजनेचा लाभ हजारो शेतकऱ्यांना मिळाला नसणे, सहकारी संस्थाच्या नोंदणीत सरकारच्या हस्तक्षेपामुळे सहकारी संस्थांपुढे निर्माण झालेला प्रश्न, राज्यातील सहकारी साखर कारखान्यांना केंद्र सरकारच्या एनसीडीसी संस्थेकडून देण्यात येणाऱ्या कर्जामध्ये पक्षपातीपणा झाला असणे, सातबारा उताऱ्यावरील पीकपेरा नोंदी अभावी पालघर जिल्ह्यातील विक्रीअभावी पडून राहिलेल्या भात उत्पादकांना दिलासा देण्याची आवश्यकता, कांद्याचे दर सातत्याने घसरत असल्यामुळे कांदा उत्पादक हवालदिल झाला असणे, नाफेड मार्फत कांदा खरेदी निर्णय तातडीने घेण्याची आवश्यकता तसेच राज्यसरकारने स्वतःच्या तिजोरीतून भावांतर योजना सुरु करण्याची आवश्यकता, हमीभाव केंद्रावर धान विकणाऱ्या शेतकऱ्यांना दोन हेक्टरच्या मर्यादित प्रति हेक्टरी १५ हजार रुपये बोनस देण्याच्या हिवाळी अधिवेशनात केलेल्या घोषणा पूर्णपणे अपयशी ठरणे, महाराष्ट्र विद्युत वितरण महामंडळाकडून सातत्याने शेतकऱ्यांची वीज तोडली जात असणे, त्यामुळे शेतकऱ्यांमध्ये निर्माण झालेला असंतोष, तसेच ज्या गावांतून थकीत बिलाची रक्कम वसूल केली जाते त्या गावाच्या विकासकामांसाठी एकूण वसूल केलेल्या रकमेच्या ३० टक्के रक्कम विद्युत महामंडळाकडून देणे आवश्यक असताना त्याकडे होत असलेले दुर्लक्ष, तसेच साहित्यांचा होत असलेल्या अपुऱ्या पुरवठ्यामुळे वीज जोडणी साठी होत असलेला विलंब, सिंगल फेजची नागरीकांकडून मोठ्याप्रमाणात मागणी होत असून त्याकडे होत असलेले दुर्लक्ष, तसेच जुन्या डी.पी मुळे वारंवार वीज पुरवठा खंडीत होत असल्याने शेतकऱ्यांच्या पिकांचे होत असलेले नुकसान, अतिवृष्टीची मदतही अद्याप सर्व पात्र शेतकऱ्यांपर्यंत पोहोचली नसणे, तसेच अतिवृष्टीमुळे रस्ते व पुलांचे नुकसान झालेले असणे, तसेच जनावरांचा देखील मृत्यू झाला असणे, उक्त नुकसानीकडे शासनाचे दुर्लक्ष होत असून नागरीकांना अजून कोणतीही मदत मिळाली नसणे, केंद्र व राज्य शासनाच्या माध्यमातून रोजगार हमी योजना राबविण्यासाठी कडक निर्णय घेण्यात आल्यामुळे रस्ते दुरुस्ती करण्याच्या कामामध्ये अडचणी येत असने, त्यामुळे उक्त योजनेंतर्गत करण्यात येणाऱ्या कामांवर ग्रामसेवकांनी बहिष्कार घातला असणे, तसेच मनरेगा योजनेमध्ये महाराष्ट्र राज्य पिछाडीवर गेला असणे, याबाबत शासनाने करावयाची उपाययोजना विचारात घेण्यात यावी."

अप्रकाशित

(दुपारी १२.०० वाजता)

एक : प्रश्नोत्तरे.

दोन : कागदपत्रे सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे —

(१) उच्च व तंत्र शिक्षण आणि संसदीय कार्य मंत्री :

(क) "कवयित्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव यांचा सन २०२१-२०२२ या वर्षाचा बत्तीसावा वार्षिक अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.

(ख) "विधानपरिषदेच्या सन २०२२ च्या तिसऱ्या (हिवाळी) अधिवेशनात दिनांक १९ डिसेंबर, २०२२ ते दिनांक ३० डिसेंबर, २०२२ या कालावधीत मा.मंत्री महोदयांनी विधानपरिषद सभागृहात दिलेल्या एकूण १४३ आश्वासनांची यादी तसेच, सन २०२२ चे तिसरे (हिवाळी) अधिवेशन संस्थगित झाल्यानंतर, पूर्तता करण्यात आलेल्या एकूण ३१ आश्वासनांच्या पूर्ततेची विवरणपत्रे यादीसह" सभागृहाच्या पटलावर ठेवतील.

(२) सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री : **"राज्यातील विशेषत: छत्रपती संभाजीनगर जिल्ह्यातील सार्वजनिक बांधकाम विभागाकडून मंजूर कामांसाठी निधी वितरीत करुनही कामे रखडल्याने सदर कामांची चौकशी करण्याबाबत"** या विषयावरील श्री.अंबादास दानवे, वि.प.स. यांनी उपस्थित केलेली म.वि.प. नियम १०१ अन्वये लक्षवेधी सूचना क्रमांक ३४७ ला दिनांक ०९ मार्च, २०२३ रोजी दिलेल्या आश्वासनानुसार अधिक माहिती सभागृहाच्या पटलावर ठेवतील.

तीन : (क) म.वि.प. नियम ९३ अन्वये सूचना — (असल्यास).

अस्सुधारित प्रत

(ख) म.वि.प. नियम ९३ अन्वये सूचनांची निवेदने —

(बुधवार, दिनांक ८ मार्च, २०२३, गुरुवार, दिनांक ९ मार्च, २०२३, सोमवार, दिनांक १३ मार्च, २०२३, मंगळवार, दिनांक १४ मार्च, २०२३, गुरुवार, दिनांक १६ मार्च, २०२३ व शुक्रवार, दिनांक १७ मार्च, २०२३ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेले प्रलंबित म.वि.प. नियम ९३ अन्वये सूचनेचे निवेदन) — [अनुक्रमांक (१)] —

(१) **श्री.जयंत पाटील, वि.प.स. यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक ३ वर सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) निवेदन करतील :-**

खरे अँड तारकुंडे इन्फ्रास्ट्रक्चर कंपनीच्या मुळ रक्कमेवर ३०० कोटी रुपयांच्या व्याजाची रक्कम शासनाला द्यावी लागत असल्याबाबत.

(शुक्रवार, दिनांक १७ मार्च, २०२३ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेल्या प्रलंबित म.वि.प. नियम ९३ अन्वये सूचनांची निवेदने) — [अनुक्रमांक (२) ते (४)] —

(२) **सर्वश्री सुनिल शिंदे,** विलास पोतनीस, **वि.प.स.** यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना **क्रमांक २७** वर **मुख्यमंत्री** निवेदन करतील :-

मुंबईतील वाढते प्रदूषण रोखण्यासाठी शासनाने व मुंबई महानगरपालिकेने उपाययोजना करण्याबाबत.

(३) **श्री.सतेज ऊर्फ बंटी डी. पाटील, वि.प.स.** यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना **क्रमांक २१** वर **सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री** निवेदन करतील :-

राज्यात "इन्फल्युएंझा ए" (एच-३, एन-२) व्हायरस या गंभीर विषाणूचा मोठ्या प्रमाणात प्रसार होत असून सदरहू साथ आटोक्यात आणण्यासाठी शासनाने उपाययोजना करण्याबाबत.

(४) **श्री.कपिल पाटील, वि.प.स.** यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना **क्रमांक २३** वर **शालेय शिक्षण मंत्री** निवेदन करतील :-

अस्सुधारित प्रत

सन २००१ नंतर शासनाने विनाअनुदान तत्त्वावर मान्यता दिलेल्या शाळा व संलग्न कनिष्ठ महाविद्यालयांना अनुदान देऊन वेतन सुरु करण्याबाबत.

(५) **श्री.अंबादास दानवे, वि.प.स.** यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना **क्रमांक २५** वर **मुख्यमंत्री** निवेदन करतील :-

धामोळे गावातील नागरिकांना पिण्याच्या पाण्याची सुविधा उपलब्ध करुन देण्याबाबत.

(६) **श्री.जयंत पाटील, वि.प.स.** यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना **क्रमांक २९** वर **कामगार मंत्री** निवेदन करतील :-

आर.सी.एफ. कंपनी थळ (ता. अलिबाग, जि.रायगड) मधील कामगारांचे बॅज नियमित करून त्यांना माथाडी कामगारांचा दर्जा देण्याबाबत.

(७) **श्री.अनिकेत तटकरे,** अमोल मिटकरी, वि.प.स. यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना **क्रमांक २८** वर **सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री** निवेदन करतील :-

सिंधुदुर्ग जिल्ह्यात कोविड १९ च्या दरम्यान जिल्हा आरोग्य अधिकारी, सिंधुदुर्ग यांचे खरेदी करण्यात आलेले औषध व वैद्यकीय साहित्य, उपकरणे याची चौकशी करण्याबाबत.

(८) **सर्वश्री अभिजित वंजारी,** शशिकांत शिंदे, एकनाथराव खडसे, अमोल मिटकरी, **वि.प.स.** यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना **क्रमांक ३०** वर **सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री** निवेदन करतील :-

समृध्दी महामार्गावर कार उलटून ६ भाविक ठार व ७ जण गंभीर जखमी झाले असल्याबाबत.

(९) **श्री.कपिल पाटील, वि.प.स.** यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना **क्रमांक २६** वर **कृषी मंत्री** निवेदन करतील :-

अमुद्रित प्रत

प्रत्येक जिल्हयात कृषी अभियंता अधिकाऱ्याचे पद निर्माण करण्याबाबत.

चार : लक्षवेधी सूचना — (म.वि.प. नियम १०१ अन्वये) —

(गुरुवार, दिनांक १६ मार्च, २०२३ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेली प्रलंबित लक्षवेधी सूचना) — [अनुक्रमांक (१)] —

(१) **श्री.राजेश राठोड, वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **मत्स्यव्यवसाय मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"आशिया खंडातील एक मोठे मासेमारी बंदर म्हणून ओळख असलेल्या मुंबईतील कुलाबा विभागात ससून डॉक नावाजलेले असणे, या ठिकाणी मासळीचा मोठा व्यापार चालत असून, सर्वदूर भारतातून आलेला बंजारा समाज येथे आपली रोजी रोटी कमावण्यासाठी आलेला असणे, या ससून डॉकमधून दरवर्षी हजारो कोटी रुपयांची मासळी परदेशी निर्यात होत असणे, निर्यात होण्यापूर्वी या मासळीचे काम हा आदिवासी समाज कित्येक वर्षापासून करत असणे, उदाहरणार्थ बोटीतून मासळी उपसणे, हाताच्या नखाने मासळी सोलणे, बोटीची निगा राखणे अशी अंगमेहनतीची अनेक कामे बंजारा समाजातील जवळपास २० हजार कामगार अहोरात्र मेहनत करत असणे, परंतु महत्वाच्या व्यापारपेठेतील हे कामगार अनेक मुलभूत सोयी सुविधांपासून वंचित राहत असणे, स्वातंत्र्योत्तर काळापासून वंचित राहिलेल्या व दुर्लक्षित असलेल्या या आदिवासी बंजारा समाजाला बोटीवरील हजारो टन निर्यातक्षम मासळी सोलणाऱ्या मुख्यत: महिला व पुरुष कर्मचाऱ्यांसाठी विश्रांती घेण्यासाठी व भोजन करण्यासाठी स्वतंत्र विश्रामगृहाची आवश्यकता, महिलांसाठी सुलभ शौचालयाची स्वतंत्र व्यवस्था, नवजात बालके आणि लहान मुलांचा सांभाळ करण्यासाठी पाळणाघर, स्वच्छ पिण्याच्या पाण्याची व्यवस्था, स्वस्त दरातील शिवभोजन उपहारगृह व प्राथमिक शिक्षणासाठी बालवाडीची गरज तसेच माफक दरात प्राथमिक वैद्यकीय सेवा उपलब्ध करण्यासाठी "स्व. बाळासाहेब ठाकरे आपला दवाखाना" घनकचरा व्यवस्थापनाची व्यवस्था इत्यादी त्यांच्या मुलभूत मागण्या असून, त्या मागण्या मंजूर झाल्यास त्यांना दिलासा मिळेल, याकरीता शासनाने लक्ष घालून मासळी व्यवसायातील बंजारा कामगारांच्या समस्या सोडविण्याबाबत करावयाची तातडीची कार्यवाही व यावर शासनाची प्रतिक्रिया."

अस्वीकृत

(शुक्रवार, दिनांक १७ मार्च, २०२३ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेल्या प्रलंबित लक्षवेधी सूचना) — [अनुक्रमांक (२) व (३)] —

(२) **श्री.जयंत पाटील**, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **मुख्यमंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"सोलापूर जिल्हयातील सांगोला तालुक्यात दुष्काळी परिस्थितीच्या अनुषंगाने माहे एप्रिल, २०१९ ते ऑक्टोबर, २०१९ या कालावधीत १४६ चारा छावण्या सुरू होत्या, सदर चारा छावण्यामध्ये दाखल जनावरांची गुरे छावणी व्यवस्थापन यंत्रणेमध्ये नोंदणी करून आठवडयातून एकदा बारकोडद्वारे स्कॅनिंग केल्यानंतर ऑनलाईन हजेरीद्वारे अनुदान वितरित करण्याबाबत निर्देश देण्यात आले असणे, सदर ऑनलाईन हजेरीप्रमाणे ऑनलाईन हजेरी न लागलेल्या पशु संख्येचे २२,५४,२७,२९९/- इतके अनुदान शासनास समर्पित करण्यात आले असणे, सदर समर्पित झालेले अनुदान मिळण्याच्यादृष्टीने आपत्ती व्यवस्थापन अधिनियम २००५ मधील कलम २० च्या तरतुदीनुसार दिनांक २८.४.२००६ व दिनांक १०.७.२०१७ च्या शासन निर्णयानुसार मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन यांच्या अध्यक्षतेखाली राज्य कार्यकारी समिती गठीत करून सदर समितीने सुधारीत प्रस्ताव सादर केल्याचे कळविले असणे, त्या अनुषंगाने समितीच्या निर्णयामध्ये असे म्हणण्यात आले आहे की ज्या पशुधनाच्या यंत्रणेमध्ये कधीतरी स्कॅनिंगनुसार उपस्थितीची नोंद झाली असणे, त्याची इतर नोंदीच्या आधारे पडताळणी उपस्थितीची संख्या ग्राहय धरण्यात यावी व त्यानुसार किती निधी देणे आवश्यक आहे हे प्रमाणित करून सुधारित प्रस्ताव राज्य शासनास तात्काळ सादर करण्यात यावा असे निर्णय घेण्यात येऊनही अद्याप जिल्हाधिकारी, सोलापूर, विभागीय आयुक्त, पुणे यांनी यासंदर्भात कोणताही प्रस्ताव राज्य शासनास सादर करण्यात न येणे, त्यामुळे सांगोला तालुक्यातील १४६ चारा छावण्यांची २१,४७,१४,९२२/- रूपये तर मंगळवेढा तालुक्यातील चारा छावण्यांची सुमारे १२,२०,९६,२५१/- रूपये इतक्या अनुदानाची रक्कम चारा छावण्यांना देण्याचे प्रलंबित असल्याने, चारा छावणी चालकांमध्ये निर्माण झालेली नैराश्याची भावना, सबब माहे एप्रिल, २०१९ ते ऑक्टोबर, २०१९ या कालावधीतील अनुदानाची रक्कम राज्य शासनाकडून तात्काळ वितरीत करण्याबाबत शासनाने केलेली उपाययोजना व करावयाची कार्यवाही."

(३) **डॉ.वजाहत मिर्झा,** सर्वश्री अभिजित वंजारी, राजेश राठोड, डॉ.प्रज्ञा सातव,

अग्रिम प्रत

सर्वश्री अशोक ऊर्फ भाई जगताप, धीरज लिंगाडे, सुधाकर अडबाले, सत्यजीत तांबे, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **शालेय शिक्षण मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"राज्यात कोचिंग क्लास फक्त शाळा-कॉलेजपुरते मर्यादित नसून त्यांचे अनेक प्रकार असणे, दहावी, बारावी, विद्यापीठांचे अभ्यासक्रम, बँकिंगच्या परीक्षा, स्पर्धा परीक्षा, एमपीएससी/यूपीएससी यांचे कोचिंग क्लास यांचे पेव फुटले असणे, इंग्रजी स्पोकन क्लास, विविध परकीय भाषा शिकण्याचे वर्ग, संगीत, नृत्याचे क्लास, अगदी शेअरमार्केटचे शिक्षण देणारेही क्लास असणे, पोलिस भरती, तलाठी, ग्रामसेवकपासून ते स्टाफ सिलेक्शन कमिशन आणि यूपीएससी अंतर्गत सगळे शिकवणी क्लास सर्वत्र उपलब्ध होऊ लागले असणे, या क्लासच्या स्वतःच्या नोट्स, सराव परीक्षा, त्यांचे वेगळे पैसे, उन्हाळी वर्ग, शॉर्ट टर्म कोर्सेस, अकरावीनंतर बारावीचे फक्त व्हेकेशन, सीईटी प्रवेश परीक्षा क्लास असे अनेक प्रकारचे खाजगी क्लासेस राज्यात सुरु असणे व यातून हे क्लास चालवणारे कोट्यवधी - अब्जावधी रुपये कमावत असणे, राज्यात दहावी, बारावी राज्य मंडळाची आणि पुढे सर्व प्रवेश परीक्षेला सीबीएसई, आयसीएसई, आयबी, बोर्डाचा अभ्यासक्रम असा विरोधाभास चालू असताना शहरी व ग्रामीण शाळा, कॉलेजातील प्रचंड तफावत जाणवू लागणे, साधा किराणा दुकानदार शॉप ॲक्ट लायसन्स काढत असणे, पुढे त्याच्या दुकानात वजनकाटा तपासणारे, अन्न-औषधीवाले, बालकामगार तपासणारे अधिकारी तपासण्या करत असणे, प्रत्येक व्यवसायासाठी तपासणी करणाऱ्या स्वतंत्र यंत्रणा असणे, मग कोट्यवधी- अब्जावधी रुपयांची उलाढाल असणाऱ्या कोचिंग क्लासची सरकारदरबारी नोंद करणे सुद्धा अत्यंत आवश्यक असणे, त्यांच्या जाहिरातीतील दाव्याची सत्यता तपासून पाहणारी यंत्रणा, तेथे मुलींच्या सुरक्षेसाठी स्वतंत्र व्यवस्था, अपघात, अग्निशमन यंत्रणा, ऑक्सिजन सिलेंडर, वैद्यकीय प्राथमिक उपचार यांचीही व्यवस्था आवश्यक असणे, राज्यभर अशा क्लासची संख्या लाखोंनी असून अशा कोचिंग क्लासमध्ये शिकवणाऱ्या शिक्षक, प्राध्यापक, शिक्षकेतर कर्मचारी, चतुर्थ श्रेणी कर्मचारी यांच्या वेतनाबाबत नियम करणे, त्यांच्यासाठी या क्लास संचालकांनी आपला नफा खर्च करणे, अशा शिकवणी वर्गाला सर्व्हिस इंडस्ट्रीचा दर्जा असेल तर त्यांना सर्व इंडस्ट्रीचे कायदे लागू करणे, कोचिंग क्लास व्यापार असेल तर त्यांना कोणते कायदे लागू पडतात या सर्व प्रश्नांसाठी राज्यातील खासगी क्लासेसचे नियमन करण्याची व राज्य सरकारने यावर देखरेख ठेवण्यासाठी नियम व कायदे

अग्रिम प्रत

करण्याची नितांत आवश्यकता, याबाबत शासनाने केलेली वा करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(४) **श्री.कपिल पाटील**, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **मुख्यमंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"राज्यातील ऑटोरिक्षा चालक व मालक यांचा सर्वांगीण विकास, उन्नती आणि कुटुंब कल्याणासाठी परिवहन खात्यांतर्गत ऑटोरिक्षा व्यवसाय कल्याणकारी मंडळाची स्थापना करण्याची होत असलेली मागणी, रिक्षा चालक- मालक यांची नोंदणी करून संबंधितांना निवृत्ती वेतन, उपदान, भविष्य निर्वाह निधी, अपघात विमा योजना आणि दहा लाख रूपयांचे विमा संरक्षण असलेली वैद्यकीय कुटुंब आरोग्य योजनेचे लाभ मिळण्याची आवश्यकता, रिक्षांची वाढती संख्या पाहता ऑटोरिक्षाचे मुक्त परवाना वाटप धोरण बंद करण्याची गरज, सरकारी, निमसरकारी, खाजगी नोकरी करणाऱ्या चालक-मालकांचे परवाने रद्द करण्याची मागणी, अवैध सार्वजनिक प्रवासी वाहतुकी विरोधात कायमस्वरूपी भरारी पथकाद्वारे आवश्यक सक्तीची कारवाई, मॅक्सि कॅब तसेच अनधिकृतरित्या चालणाऱ्या अँपबेस्ड दुचाकी प्रवासी वाहतुकीवर बंदी आणण्याची गरज, मुक्त परवाना वाटप धोरणाचा फायदा घेऊन असंख्य बेरोजगार तरूणांनी ऑटोरिक्षा घेतल्या असून दोन वर्षाच्या कोरोना महामारीच्या रिक्षा व्यवसायावर परिणाम झाल्याने सदर कर्जाची परतफेड न झाल्याने त्यांच्यावर दंडात्मक कारवाई केल्यामुळे रिक्षा जप्त करण्यात येणे, सदर कर्ज व त्यावरील व्याज माफ करण्याची आवश्यकता, ऑटोरिक्षाच्या वाहन विमा हप्त्याची रक्कम कमी करण्याची गरज, राज्यातील रिक्षाचालक - मालक यांच्यावरील उपासमारीची वेळ, त्यांच्या मुलांच्या शिक्षणाची दुर्दशा, याबाबत शासनाने दखल घेऊन तातडीने करावयाची उपाययोजना, केलेली कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(५) **श्री.विक्रम काळे**, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **मुख्यमंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"राज्यातील डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर केंद्रिय निवासी २८८ आश्रमशाळांना राज्य सरकारने मान्यता देणे, या सर्व शाळा नियमित सुरु असून त्यामधून हजारो विद्यार्थी शिक्षण घेत असणे, या सर्व शाळांना शासनाने अनुदान द्यावे, ही सातत्याने मागणी होत असणे, मराठवाड्याच्या शिक्षक लोकप्रतिनिधींनी यापूर्वी प्रत्येक अधिवेशनामध्ये याविषयी शासनाचे लक्ष वेधले, तत्कालीन मंत्रीमहोदयांनी या सर्व शाळांची तपासणी करुन अनुदान देण्याबाबत निर्णय घेण्यात येईल असे आश्वासित करणे, त्यानुसार वारंवार तपासणी करुन अ, ब, क, ड अशी श्रेणी करणे, या श्रेणीनुसार शाळांना २० टक्के वेतन अनुदान देण्याचा तत्कालीन शासनाने निर्णय घेणे, अनेक वर्षाचा कालावधी उलटूनही

अस्वाक्षरित प्रत

अद्याप या शाळांमधील शिक्षक-कर्मचाऱ्यांना वेतन श्रेणीनुसार वेतन अनुदान मिळत नसणे, यामुळे शिक्षक-कर्मचाऱ्यांची होत असलेली उपासमार व उर्वरित सर्व शाळांना वेतन अनुदान देण्याबाबत शासनाने केलेली वा करावयाची उपाययोजना."

(६) **श्री.रामदास आंबटकर**, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **मुख्यमंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"गडचिरोली जिल्हयातील सिरोंचा तालुक्यात तेलंगणा सिमावर्ती भागात गोदावरी नदीवर मेडीगड्डा प्रकल्प तेलंगणा शासनाने उभारला जाणे, परंतु सदर प्रकल्पामुळे सिरोंचा तालुक्यातील शेतकऱ्यांच्या जमिनी संपादित होणे, त्यांच्या भूसंपादन, पूनर्वसन बाबी प्रलंबित असून शेतकऱ्यांना त्याचा मोठा फटका बसणे, सदर प्रकल्पातून तेलंगणाच्या अनेक भागातील १८ लाख ५० हजार एकर शेतीला सिंचनाची सोय करण्याची क्षमता असणाऱ्या प्रकल्पाचे पाणी हैद्राबादपर्यंत नेले जात असणे, परंतु पावसाळयात गोदावरी नदी भरल्यानंतर नदीचे बॅकवॉटर पाणी गोदावरीला येऊन प्राणहिता नदीच्या बॅकवॉटरमुळे सिरोंचा तालुक्यातील अनेक गावात व शेतात पसरले जाणे, त्यामुळे शेतकऱ्यांची शेती खरडून जाणे, त्यात शेतकऱ्यांचे मोठे नुकसान होणे, परिणामी सदर प्रकल्पाचा महाराष्टाला सिंचनाचा फायदा न होता उलट नुकसान सहन करावे लागणे, त्यामुळे सिरोंचा तालुक्यातील शेतकऱ्यांचे पुनर्वसन, भूसंपादनाचे प्रश्न व शेतकऱ्यांचे नुकसान भरपाईचा योग्य मोबदला मिळण्याची अत्यंत आवश्यकता, शासनाचे याकडे होणारे दुर्लक्ष, शेतकरी हिताच्या निर्णयासाठी योग्य निर्णय घेऊन न्याय देण्याची आवश्यकता, शासनाचे याकडे होत असलेले दुर्लक्ष, शासनाने यावर तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना व शासनाची प्रतिक्रिया."

(७) **सर्वश्री सुनिल शिंदे**, विलास पोतनीस, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **आदिवासी विकास मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"पालघर जिल्ह्यातील वाडा तालुक्यातील गोरगरीब आदिवासी कुटुंबांकडे आधारकार्ड, घरकुल, जॉबकार्ड, मतदान ओळखपत्र, अंत्योदय योजनेचा लाभ, संजय गांधी निराधार योजनेचा लाभ, पाणी व वीज यासारख्या विविध समस्यांना सामोरे जावे लागणे, मूलभूत सुविधा मिळत नसल्याने प्रशासनाच्या दिरंगाईचा भुर्दंड आदिवासी कुटुंबांना सोसावा लागत असल्यामुळे दिनांक १ ऑगस्ट, २०२२ ते १० ऑगस्ट, २०२२ दरम्यान श्रमजीवी संघटनेने प्रत्येक आदिवासी पाड्यावर जाऊन आदिवासी कुटुंबांचे सर्वेक्षण केलेले असणे, आदिवासी लाभार्थ्यांना वाडा तहसिलदार कार्यालयाअंतर्गत अंत्योदय योजनेचा लाभ मिळण्यासाठी रेशन कार्ड त्वरित मिळावित, २५० प्राधान्य रेशनकार्डवर

अप्रकाशित प्रत

अजूनही धान्य सुरू न झाल्याने रेशनकार्ड तात्काळ ऑनलाईन करून धान्य पुरवठा सुरू करावा, पंतप्रधान आवास योजनांची "ड" यादी पक्की करण्यात आलेली असून पात्र कुटुंबांना घरे नाकारण्यात आली आहे, अशा अपात्र कुटुंबांचा सर्वे करून योजनेचा लाभ द्यावा, जातीचे दाखले मिळण्याबाबत ६२० अर्ज प्राप्त झालेले असून आदिवासींना जातीचे दाखले त्वरित देण्यात यावेत, आदिवासींची घराखालची जागा नावे करण्यासाठी ९४० आदिवासी कुटुंबाचे दावे दाखल केलेले असून याबाबत सुनावणी सुरू करावी, रोजगारासाठी स्थलांतरीत होणाऱ्या कुटुंबांचा नव्याने सर्वे करून पात्र कुटुंबांना घरकुल योजनेचा लाभ देण्यात यावा, मंजूर वनपट्टे असलेल्या वनहक्क दावेदारांचे भूमी-अभिलेख कार्यालयांतर्गत त्वरित गटबुक नकाशे देण्यात यावेत आदी मागण्यांसाठी श्रमजीवी संघटनेने दिनांक १४ नोव्हेंबर, २०२२ रोजी वाडा तहसिलदार कार्यालयावर बिऱ्हाड मोर्चा काढून निवेदन सादर करण्यात येऊनही आजमितीस ३ महिने लोटले तरी सदर मागणीच्या अनुषंगाने शासनाकडून ठोस कार्यवाही करण्यात होत असलेला विलंब, परिणामी आदिवासी जनतेत निर्माण झालेले असंतोषाचे वातावरण या प्रकरणाची तात्काळ चौकशी करून कार्यवाही करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने तातडीने केलेली वा करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(८) **श्री.श्रीकांत भारतीय**, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **कामगार मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"राज्यातील महाविद्यालयात दरवर्षी Campus Hiring माध्यमातून आयटी कंपन्यांकडून हजारो इच्छुक उमेदवारांच्या मुलाखती व अन्य निवड प्रक्रिया पार पडून Offer Letter/ Letter of Intent मिळत असणे, मात्र सहा ते बारा महिन्यांचा कालावधी उलटून देखील सुद्धा त्यांना प्रत्यक्षात कामावर रुजू न करणे, यामुळे विद्यार्थ्यांमध्ये नैराश्याचे वातावरण निर्माण होणे, यावर कुठल्याही प्रकारचा कायदा अथवा नियम नसणे, यात विद्यार्थ्यांचे होणारे मानसिक व आर्थिक नुकसान, यावर शासनाने करावयाची तातडीची कारवाई व उपाय योजना."

(९) **श्री.सतेज ऊर्फ बंटी पाटील, वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **सहकार मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"राज्यात १९/११/१९९४ च्या शासन निर्णयानुसार सहकारी पाणीपुरवठा संस्थांना २५ टक्के शासकीय अनुदान दिले जाणे, परंतु सदर शासन निर्णय होण्याआधी स्थापन झाल्या आहेत अशा संस्थांना या योजनांचा लाभ मिळत नसणे, या संस्था जवळपास ४० ते ५० वर्षापूर्वी स्थापन झाल्या असल्याने या पाणीपुरवठा संस्थांची पाईपलाईन, विद्युत मोटारी आदी खराब झालेल्या असणे,

त्यांच्या दुरुस्तीसाठी येणारा खर्च हा खूप मोठा असून या संस्थांचे सभासद अल्पभूधारक असल्याने त्यांना तो परवडणारा नसणे, त्यामुळे अशा पाणीपुरवठा संस्थांमधील शेतकरी सभासदांकडून संदर्भिय शासन आदेशानुसार सदर शासन आदेशापूर्वी स्थापन झालेल्या संस्थांनाही शासनाने अनुदान उपलब्ध करुन द्यावे, अशी आग्रही मागणी होत असतानाही त्याकडे शासनाचे होत असलेले अक्षम्य दुर्लक्ष, परिणामी सहकार क्षेत्रात पसरलेले असंतोषाचे वातावरण व नाराजीची भावना, त्यामुळे शासनाने याबाबत करावयाची तातडीची कार्यवाही व राज्य शासनाची प्रतिक्रिया."

पाच : म.वि.प. नियम १०१ – अ अन्वये विशेष उल्लेख – (असल्यास)

- मध्यंतर -

सहा : शासकीय विधेयके –

विधानसभेने संमत केल्याप्रमाणे – विचार पुढे सुरु, खंडश: विचार व संमत करणे.

(१) "सन २०२२ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३३ – महाराष्ट्र कामगार कायदे (सुधारणा) विधेयक, २०२२"

---

(२) "सन २०२२ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३६ – महाराष्ट्र लोक आयुक्त विधेयक, २०२२."

विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री अंबादास दानवे, शशिकांत शिंदे, अभिजीत वंजारी, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२२ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३६ – महाराष्ट्र लोक आयुक्त विधेयक, २०२२" विधानसभेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ७५ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

सात : (क) (मंगळवार, दिनांक २८ फेब्रुवारी, २०२३, बुधवार, दिनांक १ मार्च, २०२३, गुरुवार, दिनांक २ मार्च, २०२३, शुक्रवार, दिनांक ३ मार्च, २०२३, बुधवार, दिनांक ८ मार्च, २०२३, शुक्रवार, दिनांक १० मार्च, २०२३, सोमवार, दिनांक १३ मार्च, २०२३, मंगळवार, दिनांक १४ मार्च, २०२३, बुधवार, दिनांक १५ मार्च, २०२३, गुरुवार, दिनांक १६ मार्च, २०२३ व

अप्रकाशित प्रत

शुक्रवार, दिनांक १७ मार्च, २०२३ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेला म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव) —

सर्वश्री प्रविण दरेकर, सुरेश धस, प्रा.राम शिंदे, सर्वश्री चंद्रशेखर बावनकुळे, प्रसाद लाड, रणजितसिंह मोहिते-पाटील, निलय नाईक, रामदास आंबटकर, रमेश कराड, प्रविण दटके, गोपिचंद पडळकर, श्रीकांत भारतीय, श्रीमती उमा खापरे, सर्वश्री विजय उर्फ भाई गिरकर, महादेव जानकर, ॲड.निरंजन डावखरे, सर्वश्री रमेशदादा पाटील, रामराव पाटील, प्रविण पोटे-पाटील, वसंत खंडेलवाल, अमरीशभाई पटेल, ज्ञानेश्वर म्हात्रे, राजहंस सिंह, **वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव —**

"मागील सरकारच्या कार्यकाळात, शेतकरी बांधवाच्या समस्यांकडे सातत्याने दुर्लक्ष करण्यात येणे, अतिवृष्टीग्रस्त शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाईपोटी मागील सरकारने एक वर्षात केवळ रु.६००० कोटी वितरित केलेले असतांना महायुती सरकारने रु.१२००० कोटी केवळ ७ महिन्यांच्या कालावधीत वितरीत करून मागील सरकारच्या कार्यकाळात शेतकरी बांधवांवर झालेला अन्याय दूर करणे, अतिवृष्टीग्रस्त शेतकऱ्यांसाठी मदतीचे निकष महायुती सरकारने दिड पटीने वाढवून शेतकऱ्यांना अगोदरच्या मानकांपेक्षा अतिरिक्त मदत मिळेल याची काळजी घेणे, सत्तेवर येताच मागील सरकारने छत्रपती शिवाजी महाराज शेतकरी सन्मान योजनेची अंमलबजावणी थांबविणे व त्याच वेळेस नियमितपणे कर्ज भरणाऱ्या शेतकऱ्यांना रु. ५०,०००/- इतके प्रोत्साहन देण्याची घोषणा मागील सरकारने सन २०२०-२१ व सन २०२१-२२ या दोन्हीही अर्थसंकल्पीय भाषणात करूनही प्रत्यक्ष अंमलबजावणी करताना दिरंगाई करणे, परंतु शेतकरी हित लक्षात घेवून महायुती सरकारने सत्तेवर येताच शेतकरी बांधवाना प्रोत्साहनपर रु. ५०,०००/- देण्याची प्रक्रिया तात्काळ सुरू करून प्रत्यक्ष मात्र शेतकरी बांधवाच्या खात्यात आजपर्यंत रु. ४७०० कोटी जमा करण्यात येणे, विदर्भ, मराठवाडा व खान्देशासह उर्वरीत महाराष्ट्रातील शेतकऱ्यांच्या सिंचनाचा प्रश्न सातत्याने सत्तेवर असूनही मागील सरकारने कायमस्वरूपी सोडविण्याचा कधीही प्रयत्न न करणे परंतू, त्याच वेळेस महायुती सरकारने माहे जून, २०१९ मध्ये वैनगंगा-नळगंगा नदी जोडप्रकल्प, कोकणात वाहून जाणाऱ्या १८७ अब्ज घनफुट पाणी मराठवाडा व खान्देशात वळविण्याची घोषणा करणे परंतू, मागील सरकारने ३२ महिन्याच्या कार्यकाळात या शेतकरी हिताच्या प्रकल्पांकडे दुर्लक्ष करणे, नव्याने सत्तेवर येताच गत अधिवेशनात विदर्भ व मराठवाड्यासह उर्वरीत महाराष्ट्रातील

अप्रकाशित प्रत

शेतकऱ्यांची सिंचनाची समस्या कायमस्वरूपी सोडविण्यासाठी वैनगंगा-नळगंगा ते पैनगंगा प्रकल्पास मान्यता देणे, कृष्णा-भिमा-मराठवाडा स्थिरीकरण प्रकल्पासही मान्यता देणे, तसेच समुद्रात वाहून जाणाऱ्या १८७ टीएमसी पाणी मराठवाडा, खान्देशाकडे वळविण्याच्या प्रकल्पास गती देण्यात येणे, शेतकरी आत्महत्या रोखण्यासाठी केंद्र शासनाने मंजूर केलेला बळीराजा जलसंजीवनी प्रकल्प मागील सरकारकडून दुर्लक्षित होणे, शेतकऱ्यांसाठी अतिशय महत्वाच्या असणाऱ्या प्रकल्पास महायुती सरकारने सत्तेवर येताच गती देणे, मागील सरकारच्या ३२ महिन्याच्या कार्यकाळात केवळ १४ जलसिंचन प्रकल्पांना सुधारित प्रशासकीय मान्यता देणे परंतू, महायुती सरकारने केवळ ६ महिन्याच्या कार्यकाळात २३ जलसिंचन प्रकल्पांना सुधारित प्रशासकीय मान्यता देणे, या प्रकल्पांच्या माध्यमातून ५,२१,६५१ हेक्टर क्षेत्र सिंचनाखाली येवून त्याचा फायदा लाखो शेतकऱ्यांना होणे, जलयुक्त शिवार योजनेचा टप्पा २ नव्याने कार्यान्वित करुन शेतकऱ्यांना दिलासा देण्याचे विद्यमान शासनाचे प्रयोजन शेतकरी बांधवांच्या शेतीकरीता दिवसा वीज पुरवठा करण्याची मागणी आघाडी सरकारकडून सातत्याने दुर्लक्षित होणे परंतु, महायुती सरकारने हा प्रश्न कायमस्वरूपी सोडविण्यासाठी मुख्यमंत्री सौरकृषी वाहिनी योजनेद्वारे शेती पंपाकरीता दिवसा वीज पुरवठा करण्यासाठी तातडीने प्रयत्न सुरू करणे, मागील सरकारच्या कार्यकाळात कृषी उत्पन्न बाजार समितीमध्ये शेतकऱ्यांना उभे राहण्याची मुभा नसणे परंतु, महायुती सरकारने शेतकऱ्यांना कृषी उत्पन्न बाजारसमितीमध्ये प्रतिनिधित्व मिळावे या उदात्त हेतूने कायद्यामध्ये आवश्यक ते बदल करणे, राज्यात ग्रामीण आरोग्य विभागांतर्गत हिंदू हृदयसम्राट बाळासाहेब ठाकरे आपला दवाखाना योजना सुरु करुन जिल्ह्या-जिल्ह्यांत आरोग्य सुविधा सहज उपलब्ध करण्याचे विद्यमान शासनाचे धोरण, कृषी उत्पन्न बाजार समितीमध्ये व्यापाऱ्यांसाठी मोठे गाळे बांधत असतांना शेतकऱ्यांसाठी साधी राहण्याची सोयही वर्षानुवर्ष उपलब्ध नसणे, ही बाब लक्षात घेवून प्रत्येक कृषी उत्पन्न बाजार समितीमध्ये एक शेतकरी भवन स्थापन करण्याची आवश्यकता असणे, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(ख) (मंगळवार, दिनांक १४ मार्च, २०२३, बुधवार, दिनांक १५ मार्च, २०२३, गुरुवार, दिनांक १६ मार्च, २०२३ व शुक्रवार, दिनांक १७ मार्च, २०२३ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेला म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव) —

अग्रिम प्रत

सर्वश्री प्रविण दरेकर, विजय उर्फ भाई गिरकर, प्रसाद लाड, ॲड.निरंजन डावखरे, सर्वश्री रमेशदादा पाटील, श्रीकांत भारतीय, राजहंस सिंह, विप्लव बाजोरीया, प्रा.राम शिंदे, सर्वश्री महादेव जानकर, प्रविण दटके, श्रीमती उमा खापरे, **वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव** –

"माहे जुलै, २०२२ नंतर मुंबई शहराच्या विकासाची नियोजनात्मक व कालबद्ध कामे हाती घेण्यात आली असल्याची बाब निदर्शनास येणे, मुंबई हे आंतरराष्ट्रीय दर्जाचे शहर असून या शहराच्या नावलौकीकाला साजेसे असे ५०० पेक्षा अधिक सुशोभिकरणाचे प्रकल्प मुंबई महानगरपालिकेच्या माध्यमातून मुख्यमंत्री व उपमुख्यमंत्री महोदयांच्या नाविन्यमय कल्पकतेतून सुरु असणे, गेल्या अनेक वर्षापासून मुंबई शहराला एसटीपी पासून दूर ठेवण्यात आले असताना मागील तीन महिन्यांमध्ये मुंबई शहरात ७ ठिकाणी एसटीपीच्या प्रकल्पांचे भूमिपूजन होऊन काम सुरु झाल्याचे निदर्शनास येणे, मुंबई शहरात मोठ्या प्रमाणावर रस्त्यात खड्डे की खड्यात रस्ते अशा प्रकारचे चित्र दिसत असून खड्डे बुजविणे व डांबरीकरणाकरिता मागील २५ वर्षात २१ हजार कोटी रुपयांपेक्षा जास्त रक्कम खर्च करण्यात येऊनही मुंबई शहराच्या रस्त्यांची प्रचंड दुरवस्था झाली असल्याने मुंबईकरांच्या मनामध्ये निर्माण झालेली उद्विग्नता, मागील ६ महिन्यांमध्ये विद्यमान शासनाने महानगरपालिकेला आदेश दिल्यानंतर मुंबई शहराच्या ४५० कि.मी.च्या रस्त्यांच्या कॉंक्रिटीकरणाची ६ हजार कोटींपेक्षा जास्त रक्कमेची निविदा काढण्यात येऊन त्यासंदर्भातील वर्कऑर्डर्स निघाल्यानंतर संबंधित कामांचे भुमिपूजन पंतप्रधानांच्या हस्ते झाले असणे, मुंबई शहरात मोठ्या प्रमाणावर सन २०१४ ते २०१९ या कालावधीमध्ये सुमारे ३०० कि.मी.च्या मेट्रोचे काम सुरु होऊन मध्येच खोळंबल्याची बाब निदर्शनास येणे, आरे कारशेडच्या मुद्यामुळे मुंबईच्या मेट्रोच्या कामात विलंब झाल्याने मेट्रो कारशेडच्या खर्चात १० हजार कोटी पेक्षा अधिक वाढ झाल्याचे आढळून येणे व परिणामी मेट्रोचे अपेक्षित ध्येय अद्यापही गाठता न येणे, मेट्रो २-ए आणि २-बी ची सेवा सुरु झाल्याने पश्चिम द्रुतगती मार्गावरील अंधेरी आणि दहिसरच्या मध्ये वाहतुक कोंडी कमी होऊन मुंबईकरांचा प्रवास सुकर झाल्याचे निदर्शनास येणे, विद्यमान शासनाने मेट्रो प्रकल्पांचे काम जलद गतीने सुरु केल्याने व सन २०२४ ते २०२६ या कालावधीत मेट्रो तसेच कोस्टल रोड प्रकल्प पूर्ण होण्याचे स्वप्न दृष्टीपथास आल्याने मुंबईकरांचे जीवनमान उंचावले असून मुंबईची तकदीर व तसबीर बदलली असल्याची बाब दिसून

अग्रिम प्रत

येणे, मुंबईतील कोळीवाडा आणि गावठाणाकरिता सिमांकन करुन वेगळी विकास नियंत्रण नियमावली तयार करण्याची प्रक्रिया अद्यापही प्रलंबित राहिल्याने मुंबईतील कोळीवाडे व गावठाणांची झालेली दुरवस्था तातडीने विचारात घेण्याची आवश्यकता, मुंबईतील व रेल्वे स्थानकांच्या दोन्ही बाजूकडील झोपडीधारकांच्या पात्रता निश्चितीसाठी एक खिडकी व कालबद्ध स्थलांतरण योजना तयार करण्याची आवश्यकता, मुंबईतील उपकर प्राप्त जुन्या व मोडकळीस आलेल्या खाजगी इमारतींचा पुनर्विकास करण्याचे, तसेच एसआरए प्रकल्पबाधितांच्या न्यायप्रविष्ट प्रकरणांच्या संदर्भातील शासनाचे धोरण, मुंबई शहरात दिड लाख फेरीवाले पात्रताधारक असूनही त्यांना जागेचे वाटप करण्यात न आल्याने पदपथांवर ते व्यवसाय करीत असल्याचे निदर्शनास येणे, त्यांच्याकरिता मार्केट झोन निर्माण करण्याची आवश्यकता जेणेकरुन, पदपथ मोकळे होऊन वाहतुक कोंडी होणार नाही, मागील २५ वर्षात मुंबई महानगरपलिकेच्या स्थायी समितीमार्फत किमान ३ लाख कोटींपेक्षा जास्त कामाच्या निविदा मंजूर होऊन त्यामध्ये मोठ्या प्रमाणावर भ्रष्टाचार झाल्याचे निदर्शनास येणे, कोविडच्या काळात वैद्यकीय साहित्य खरेदी-विक्रीच्या विभागात हजारो कोटींचा भ्रष्टाचार झाल्याची बाब निदर्शनास येणे, टॅब खरेदी, सफाई कामगार वसाहत पुनर्विकासाच्या आश्रय योजनेमध्ये १८०० कोटींचा भ्रष्टाचार झाल्याची बाब निदर्शनास येणे, मुंबई महानगरपालिकेंतर्गत मागील शासनाच्या काळात जिजामाता उद्यान प्राणी संग्रहालयांच्या आधुनिकीकरणाचा प्रकल्प, ९०० इलेक्ट्रीक बसेसची खरेदी यामध्ये मोठ्या प्रमाणावर भ्रष्टाचार झाल्याचे निदर्शनास येणे, मुंबई व उपनगरात रिक्षा व खाजगी वाहनांचे पार्किंगकरिता बहूमजली वाहनतळे उभी करण्याची आवश्यकता, देशातील प्रदुषणग्रस्त शहरामध्ये मुंबईचा अग्रक्रम असल्याचे निदर्शनास आल्याने शहरातील नालेसफाई करण्याकरिता आधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर करण्याची व मुंबई आणि उपनगरातील कचऱ्याची वैज्ञानिक पद्धतीने विल्हेवाट लावण्याची योजना कार्यान्वित करण्याची आवश्यकता, मुंबईत गोवंडीतील डंम्पिंग ग्राऊंड आणि जैववैद्यकिय कचऱ्यावरील प्रक्रिया प्रकल्पांमुळे गोवंडी, शिवाजीनगर, देवनार परिसरात मागील १० वर्षांत झालेला अंदाजे १,८७७ जणांचा मृत्यू, प्रदूषणामुळे मुंबईतील नागरिकांना मोठ्या प्रमाणावर होत असलेली क्षयरोगाची बाधा, पर्यावरण संतुलन राखण्यासाठी मोजता येईल अशा पॅरामिटरच्या (कॉन्टीटेटीव्ह गोल्सच्या) आधारावर पर्यावरण धोरण आखून कार्यवाही करण्याची आवश्यकता, मुंबई व उपनगरातील महानगरपालिका, नगरपालिका

अग्रिम प्रत

क्षेत्रात भरावा लागणारा बिनशेतीकर रद्द करण्याची आवश्यकता, विद्यमान शासनाच्या काळात कायदा व सुव्यवस्थेमध्ये झालेली प्रचंड सुधारणा, त्यामुळे मुंबईकर मोकळा श्वास घेत असल्याची बाब निदर्शनास येणे, कॅगच्या लेखा परिक्षण अहवालातील वस्तुस्थितीदर्शक सत्यता मुंबईकरांपुढे येण्याची आवश्यकता, मुंबईमध्ये डबेवाला भवन व मराठी भाषा भवन तातडीने निर्माण करण्याची आवश्यकता, मुंबई महानगरपालिकेची मान्यता न घेता जवळपास १९४ अनधिकृत शाळा सुरू असल्याची बाब निदर्शनास येणे, मुंबई महानगरपालिकेंतर्गत मराठी शाळांची पटसंख्या दिवसेंदिवस कमी झाल्याची बाब निदर्शनास येत असल्याने मराठी शाळांना आधुनिकतेची व कौशल्य विकास अभ्यासक्रमाची जोड देऊन मराठी विद्यार्थी व पालकांना मराठी भाषेच्या शाळांकडे आकर्षित करण्याची आवश्यकता, मुंबईतील रुग्णालयांमध्ये मुंबईबाहेरून येणाऱ्या रुग्णांची संख्या अधिक असल्याने व अनेकांना अतिदक्षता विभागात ठेवून उपचार करण्याची गरज असल्याने तेवढ्या प्रमाणात व्हेंटीलेटर उपलब्ध नसल्याचे निदर्शनास येणे, मुंबईतील महानगरपालिका व सरकारी रुग्णालयात व्हेंटीलेटरची संख्या वाढविण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना विचारात घेण्यात यावी."

(ग) **(गुरुवार, दिनांक १६ मार्च, २०२३ व शुक्रवार, दिनांक १७ मार्च, २०२३ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेला म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव) —**

सर्वश्री अंबादास दानवे, सतेज उर्फ बंटी पाटील, एकनाथराव खडसे, ॲड.अनिल परब, सर्वश्री अशोक ऊर्फ भाई जगताप, शशिकांत शिंदे, जयंत पाटील, नरेंद्र दराडे, अभिजीत वंजारी, विक्रम काळे, विलास पोतनीस, राजेश राठोड, अनिकेत तटकरे, सचिन अहिर, वजाहत मिर्झा, सतीश चव्हाण, सुनिल शिंदे, डॉ.प्रज्ञा सातव, सर्वश्री जयंत आसगावकर, अमोल मिटकरी, धिरज लिंगाडे, अरुण लाड, डॉ.मनिषा कायंदे, **वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव —**

"राज्याच्या आरोग्य विभागात सुमारे १७ हजार पदे रिक्त असणे, शासकीय रुग्णालयात औषधांचा असणारा तुटवडा, राज्यात एच३एन२ विषाणूचा प्रादुर्भाव वाढण्याची शक्यता, एकूणच आरोग्य व्यवस्थेकडे सरकारचे होत असलेले अक्षम्य दुर्लक्ष, कट प्रॅक्टिसच्या माध्यमातून रुग्णांचे होणारे

अशुद्धप्रत

शोषण थांबवण्यासाठी कठोर कायदा करण्याची आवश्यकता, राज्यात अवैधपणे सुरु असलेल्या लॅबवर कारवाई करण्याकडे होत असलेले दुर्लक्ष, निवासी डॉक्टरांच्या मागण्यांकडे सरकारचे होत असलेले दुर्लक्ष, तसेच राज्यात शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या जुनी पेन्शन योजनेच्या मागणीकडे शासनाने जाणीव पुर्वक दुर्लक्ष करणे, राज्यातील नगरपालिका व महानगरपालिकांमधील प्रभाग व सदस्य संख्येची फेररचना, प्रभाग रचनेचे अधिकार स्वतःकडे घेण्याचा शासनाचा निर्णय, ९६ नगरपालिकांमध्ये ओबीसी आरक्षण, यासह न्यायालयात प्रलंबित असलेल्या प्रकरणांमुळे निवडणूका दीर्घकाळ प्रलंबित असणे, प्रशासकीय नेमणूकीमुळे जनतेच्या कामावर होत असलेला परिणाम, महानगरपालिका, नगरपालिका व जिल्हापरिषदा यांच्या वर्षानुवर्ष निवडणूका झालेल्या नसल्यामुळे वाढलेला भ्रष्टाचार, एम.एस.आर.डी.सी व एम.एम.आर.डी.ए मध्ये अवास्तव कामाच्या निविदा मंजूर करुन सुरु असलेला भ्रष्टाचार, राज्यातील महानगरपालिकांमध्ये, विशेषतः मुंबई महानगरपालिकेत प्रशासकांकडून प्रकल्प रद्द वा स्थगित केले असणे, दुसऱ्या बाजूला जनप्रतिनिधी नसताना नवीन योजना व प्रकल्पांची घोषणा करुन निधीची उधळपट्टी होत असणे, मुंबईतील रस्त्यांचे काँक्रीटीकरणाचे काम सुरु झाले नसताना कंत्राटदारांना आगाऊ रकमांची वाटण्यात आलेली खिरापत, मुंबई महानगरपालिकेच्या अर्थसंकल्पात प्रभागनिहाय निधी वाटपात झालेला भेदभाव, नालेसफाईत होत असलेला विलंब, मेट्रो प्रकल्पग्रस्तांच्या घरवाटपात झालेली अनियमितता, मुंबईतील "बेस्ट" ही सार्वजनिक वाहतूक व्यवस्था आर्थिक अडचणीत आली असणे, सौंदर्यीकरणाच्या नावाखाली महानगरपालिकेच्या निधीची होत असलेली उधळपट्टी, फिल्म सिटी, गोरेगाव ते शिडीपाडा, मुलुंड या दुहेरी बोगद्याच्या कामासाठी काढलेल्या निविदेत झालेली अनियमितता, मुंबई शहरातील सी-कोस्टल रोडचे काम संस्थ गतीने सुरु असणे, केईएम रुग्णालयात रुग्ण सहायता निधीत गैरव्यवहार झाला असणे, आपला दवाखान्यांमध्ये असलेला ओषधांचा तुटवडा, नादुरुस्त उपकरणे, केईएम व इतर रुग्णालयात सीटीस्कॅन, एमआरआयसारख्या मशीन बंद असणे, गिरणी कामगारांच्या घरांचा प्रलंबित प्रश्न, धारावी पुनर्विकास प्रकल्प व अन्य प्रकल्पांसाठी नेमलेल्या कंत्राटदार कंपनीविरोधातील गंभीर आरोपांमुळे प्रकल्प अडचणीत आले असणे. छत्रपती संभाजीनगर महानगरपालिकेच्या प्रधानमंत्री आवास योजनेत झालेला गैरव्यवहार, पनवेल व उरण तालुक्यात नैना प्रकल्पांतर्गत घातलेल्या जाचक अटींना होणारा विरोध, भिवंडी शहरात

अग्रिम प्रत

पंतप्रधान आवास योजनेचे थांबलेले काम, म्हाडाकडे देण्यात आलेले अधिकार शासनाने पुन्हा आपल्याकडे घेतल्याने निर्णयांना विलंब होत असणे, म्हाडा वसाहतीतील गृहनिर्माण संस्थांवर वाढीव सेवा शुल्काचा लादलेला बोजा, झोपु योजनेतील विकासकांकडून थकीत घरभाड्याची तातडीने वसुली करण्याची आवश्यकता, मुंबईतील सेस इमारतींचा रखडलेला पुनर्विकास, राज्यात विजेची प्रचंड होत असलेली मागणी, ट्रान्सफॉर्मर नादुरुस्त होण्याच्या घटनेमध्ये झालेली वाढ, वीजे अभावी शेतकऱ्यांच्या पिकांचे होत असलेले नुकसान, शेतकऱ्यांना दिवसा वीज पुरवठा करण्याची होत असलेली मागणी, याबाबत शासनाने करावयाची उपाययोजना विचारात घेण्यात यावी."

आठ : अर्धा-तास चर्चा — म.वि.प. नियम ९२ अन्वये (बैठकीच्या शेवटी) —

(मंगळवार, दिनांक २८ फेब्रुवारी, २०२३ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेली परंतु प्रलंबित असलेली अर्धा-तास चर्चेची सूचना) [अनुक्रमांक १]

(१) **सर्वश्री विलास पोतनीस,** सुनिल शिंदे, ॲड.अनिल परब, **वि.प.स.** पुढील सार्वजनिक महत्वाच्या बाबींवर चर्चा उपस्थित करतील.

"संपूर्ण महाराष्ट्रात सुमारे १०,००० गिरीभ्रमण आणि गिर्यारोहण आयोजक आणि संस्था असून त्यांच्यामार्फत गिर्यारोहकांच्या सुरक्षिततेच्या दृष्टीने उपक्रम राबविण्यात येत नसल्यामुळे गिरीभ्रमण आणि गिर्यारोहण दरम्यान प्राणघातक अपघात होत असल्याचे निदर्शनास आले असून गत तीन दशकांत गिरीभ्रमण, गिर्यारोहण आणि इतर साहसी उपक्रमांत सहभाग घेणाऱ्याची संख्या वाढलेली असणे, परंतु याकरिता योग्य अनुभव आणि साधनसामुग्री, कुशल संघटन आणि सुरक्षिततेसाठी करण्यात येणाऱ्या उपाययोजनांकडे लक्ष दिले जात नसणे, अतिरंजित जाहिरातींना बळी पडून अनुभवी, उत्साही पर्यटक आकर्षित होणे, आयोजकांकडून मात्र 'सुरक्षा' या विषयाकडे दुर्लक्ष होत असणे, त्यामुळे अपघाताची संख्या वाढली असून याबाबत कठोर नियमन करणे गरजेचे असून अशा उपक्रमांवर बंदी घालून जीवितहानी रोखण्यासाठी नियमन व्यवस्था कार्यान्वित करुन या गिरीभ्रमण आणि गिर्यारोहण आणि इतर साहसी उपक्रमांत सहभाग घेणा-या पर्यटकांच्या सुरक्षिततेच्या दृष्टीने कठोर नियमन कारवाई करण्याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

अप्रकाशित प्रत

(बुधवार, दिनाक १ मार्च, २०२३ रोजीच्या दिवसाच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेली परंतु प्रलंबित असलेली अर्धा-तास चर्चेची सूचना) [अनुक्रमांक २]

(२) **सर्वश्री अमोल मिटकरी,** शशिकांत शिंदे, विक्रम काळे, **वि.प.स.** पुढील सार्वजनिक महत्वाच्या बाबींवर चर्चा उपस्थित करतील.

"मातृतीर्थ सिंदखेडराजा येथे जिजाऊ जन्मोत्सव सोहळा दरवर्षीप्रमाणे यंदाही दि. १२ जानेवारी, २०२३ रोजी मोठया उत्साहाने साजरा होणे, दरवर्षी "मातृतीर्थ सिंदखेडराजा येथे जिजाऊ जन्मोत्सव सोहळयाकरिता महाराष्ट्र व शेजारील कर्नाटक, आंध्रप्रदेश, तेलंगणा, मध्यप्रदेश, छत्तीसगड, गुजरात, गोवा या राज्यातून लाखो पर्यटक जिजाऊ जन्मोत्सव सिंदखेडराजा येथे येत असणे, पर्यटकांसाठी सदर ठिकाणी मुलभूत सोयी-सुविधा नसल्याने पर्यटकांची गैरसोय होत असणे, पर्यटकांना अनेक समस्यांना सामारे जावे लागत असणे, सदर पर्यटन स्थळाचा विकास करण्यासाठी संपूर्ण परिसराचा विकास आराखडा तयार करुन मोठया प्रमाणात निधी उपलब्ध होण्याची आवश्यकता असणे, पर्यटनाच्या माध्यमातून येथे मोठया प्रमाणात रोजगार निर्मिती होऊ शकेल व महाराष्ट्राच्या ऐतिहासिक अस्मितेचा वारसा सांगणारी जिजाऊ सृष्टी मातृतीर्थ सिंदखेडराजाचा विकास करणेबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(शुक्रवार, दिनाक १७ मार्च, २०२३ रोजी बॅलेटद्वारे काढण्यात आलेली अर्धा-तास चर्चेची सूचना) [अनुक्रमांक ३]

श्री.प्रसाद लाड, ॲड.निरंजन डावखरे, श्री.रमेश पाटील, **वि.प.स.** पुढील सार्वजनिक महत्वाच्या बाबींवर चर्चा उपस्थित करतील.

"गुरचरण जमिनीवर पिढ्यानपिढ्या वास्तव्यास असणाऱ्या, कब्जेधारक आदिवासी कुटुंबांना वगळण्यात यावे, यासाठी मा.उच्च न्यायालयात पुर्नविचार याचिका दाखल करण्यात यावी जेणेकरुन या आदिवासी भूमीपुत्रांवर अन्याय होणार नाही. गायरान जमिनींवरील अतिक्रमणासंदर्भात मा.उच्च न्यायालयाने या याचिकांना दिनांक २८ फेब्रुवारी, २०२२ पर्यंत दिलेल्या स्थगितीदरम्यान पालघर जिल्ह्यात अनेक वर्षांपासून प्रलंबित असलेली गुरचरण जमिनीवरील अतिक्रमणे व बेकायदेशीर बांधकामे तेथील तहसिलदारांनी पोलीस बंदोबस्तांमध्ये निष्कासित करुन अतिक्रमणाच्या जागा संबंधित ग्रामपंचायतीच्या ताब्यात देण्यासाठी सूचित करण्यात आले असतानाही शासनाची भूमिका स्पष्ट झालेली दिसून येत नाही, पालघर जिल्ह्यात निष्कासित केलेल्या तारापूर मंडळ अधिकारी क्षेत्रातील केळवा रोड

अग्रिम प्रत

परिसरातील तसेच कुंभोवली येथील गुरचरण जमिनीवरील अतिक्रमणे नागरिकांनी निष्कासित केली असूनही तेथील दोन हेक्टर जागा ईएसआयसी रुग्णालयाच्या उभारणीकरिता हस्तांतरित करण्याच्यादृष्टीने प्रस्ताव तयार केला असल्याची माहिती जिल्हा प्रशासनाकडून प्राप्त झाली आहे सबब, सदर प्रकरणी सखोल चौकशी करण्यात येऊन याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व प्रतिक्रिया."

विधान भवन,
मुंबई,
दिनांक : १७ मार्च, २०२३.

राजेन्द्र भागवत
प्रधान सचिव,
महाराष्ट्र विधानपरिषद.

असुधारित प्रत